

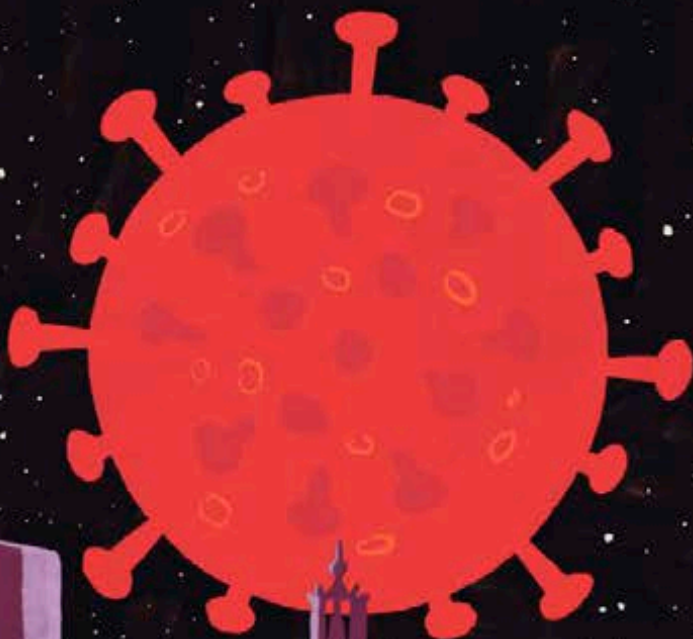
# SITUATION

#272

MAJ 2020  
ÅRGÅNG 25

PRIS: 60 kronor\*  
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

S T H L M



## Covid-19

*Hemlöshet, psykisk ohälsa, överdoser, sjukdomar, utanförskap. I spåren av coronapandemin blir redan utsatta människor ännu mera utanför.*

JOCKE ÅHLUND | MÄN I ISOLERING | DÅTID STHLM | KONTORSLJUD HEMMA | MED EGNA ORD

# NALEN

**ALGIERS**

**TORS 15/10**

**LEIF VOLLEBEKK**

**LÖR 24/10**

**ASTRID S**

**LÖR 24/10**

**POSTMODERN JUKEBOX**

**TIS 3/11**

# MIDLAND

# MÅN 7/12

**THE NIGHT FLIGHT ORCHESTRA**

**MÅN 14/12**

REGERINGSGATAN 74, STOCKHOLM. INFO & BILJETTER PÅ

[WWW.NALEN.COM](http://WWW.NALEN.COM) 2020

# INNEHÅLL

MAJ 2020

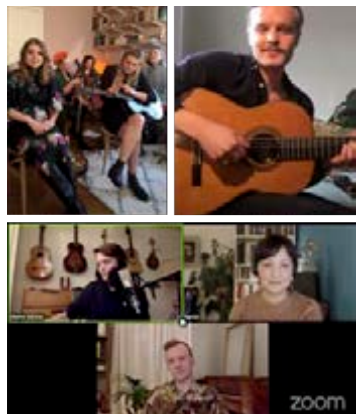
## Jocke Åhlund

I ett av kulturhusen uppe i Vita Bergsparken har Jocke Åhlund sin studio, och numera även sitt skivbolag med etiketterna Gibbon och Chimp Limbs. Så han kan bestämma mera.



JOHAN OLSSON

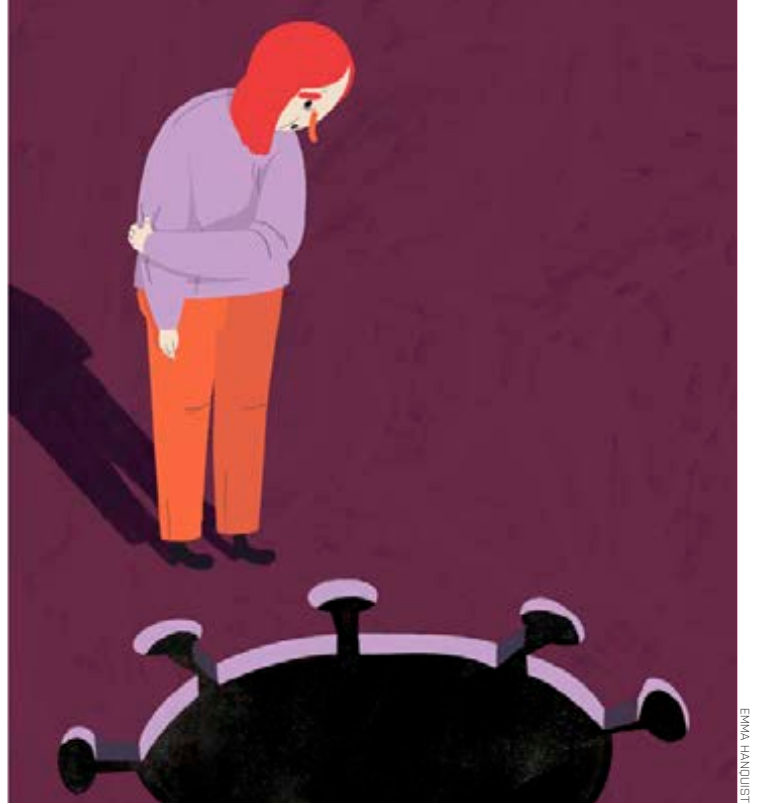
Sidan 12.



*"Springsteen som sjunger 'Badlands' i pyjamas är ju det alla egentligen vill ha nu."*

**Kulturjournalist Jan Gradvall i texten om livestreaming och karantän.**

Sidan 30.



EMMA HANQUIST

## I spåren av covid-19

Hemlöshet, psykisk ohälsa, överdoser, sjukdomar, utanförskap. I spåren av coronapandemin blir redan utsatta människor ännu mer utsatta. Läs reportaget där Situation Sthlms säljare, forskare, brukare och andra samhällsaktörer ger sin bild av det rådande läget. Och hur de påverkas av coronapandemin.

Sidan 20.

### ALLTID I SITUATION STHLM

**9 Situation Waldersten**  
Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

**10 Gata fram och tillbaka**  
Anna Steckséns gata, Solna.

**29 Korsord**  
Lös månadens kryss.

**30 Svepet**  
Streaming i hemmakarantän, Åsa Moberg och Anna Fredriksson om *De omöjliga*, Forum/Debatt om coronapandemin.

**32 Dåtid Sthlm**  
Maj 1918.

### GATUPLANET

**5 Säljaren**  
Ann Malmberg, NK.

**14 Med egna ord**  
Säljarnas sidor – texter från gatan.

**23 I gatuplanet**

- Angelina Lindberg om corona
- "Jag vill inte se några vräkningar"
- Högre risk för psykisk ohälsa
- Färre partydroger i coronakrisen
- 30 % högre risk för barn 0-1 år.

## Drogmarknaden förändras i coronakrisen

Risk för ökad dödlighet från överdoser, flera sjukdomar och högre drogpriser.



Sidan 24.

Omslag #272  
**Emma Hanquist**  
illustrerade månadens omslag.



**SITUATION**

**REDAKTION** Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-54595390 **Reporter** Maria Hagström, maria@situationsthlm.se **Art Director** Johan Olsson **Webbredaktör** Jenny Lindroth **Medverkande fotografer och illustratörer** Emma Hanquist, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se

**Räckvidd** 98000 läsare (Orvesto konsument helår 2019) **Upplaga** 14 200 ex/mån (TS helår 2018) ISSN: 1400-4437 **LEDNING & ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-54595387 **Adress** Timmermansgatan 38, 118 55 Stockholm **Tel** 08-54595381 **Fax** 08-6687909 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 25 59 89-6 bg. 5774-9327 **SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten** Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-54595388 **Samordnare** Ingmar Olofsson, ingmar@situationsthlm.se, 08-54595381, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-54595381 **Telefonnummer distribution** 08-54595381 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15 **Organisationsnummer** 8024 11-1497 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 28 19 18-3 bg. 5357-3259 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-54595394, Catharina Persson, catharina.persson@mediakraft.se, 070-421 02 80 Robert Wallner, robert.wallner@mediakraft.se, 070-992 53 43 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 660 kronor **E-post** situationsthlm@pressdata.se **Tryck** V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.



# Visa kollektiv- kurage.



Din uppmärksamhet gör skillnad.  
Ring SL:s trygghetsnummer 020-120 25 25  
så är hjälp aldrig långt borta om någon  
stör eller förstör. Vi svarar dygnet runt och  
skickar trygghetspersonal dit det behövs.  
Att resa kollektivt är att resa tillsammans.



## FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

I Stockholm vistas enligt den senaste mätningen 7 247 hemlösa personer och av dessa lever 1 558 i akut hemlöshet.

## OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidnings säljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrivarkverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Närmare 80 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positiv förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

**"Folk håller avstånd och det är ingen som vågar sig fram."**

*Ann Malmberg*



**Hur har den sociala distanseringen påverkat dig?**

– Försäljningen blir ju inte alls. Folk håller avstånd och det är ingen som vågar sig fram. Jag har inte stått och sålt på länge, det är lönlöst. Jag märkte av det redan i början av det här, det går inte att sälja nu.

**När började du märka av det?**

– Det gick successivt, det var några stamisar i början som

nämnde det, men sen har det blivit allt sämre. Människor är rädda, lite uppskrämda. Jag hoppas de släpper på restriktionerna snart så det kan bli en bra sommar, för folk lär ju hålla sig i Sverige, det gör de ju inte annars på somrarna.

**Ann Malmberg, säljer i vanliga fall tidningen vid NK. Hon var förbi redaktionen och hämtade betalning för några tidningar sålda med Swish.**

# Situationist Dan har fyllt på sitt tidningslager för kvällens försäljning.



Låt *Situation Sthlms* säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram: @situationsthlm.



UR ARKIVET: # 255, NOVEMBER 2018



Sorgen bor i en kondoleansbok på en hylla innanför dörren. Ingen av dem som genom åren sålt Situation Sthlm har uppnått Folkhälsomyndighetens medellivslängd för Sveriges befolkning på 82,3 år.

Det lagas fantastisk mat utanför tullarna – världsberömda piroger i Norsborg, lunchbuffé i Fittja och bakas i Västerhaninge.

**Hans Rosenfeldt** skriver nya avsnitt till "Marcella" men saknar att kunna skriva om Stockholm, **Radio Totalnormal** firar tio år och 300 sändningar.

Man får olika hjälp i stan vid skuldsanering och ett kritiserat akutboende för hemlösa människor – Hammarbybacken – stänger.

**Orienteatern** ger dockteater, **Emil Jensen** ger föreställningen *En gemensam galning* på **Södra teatern**, **Stockholms filmfestival** firar 29 år och musikern **Robert Hurula** släpper konstboken *Hurula – första kretsen*.

## SAGT I SOCIALA MEDIER

**INSTAGRAM** @rositajohansson **Hjältar allihop. Om jag kunde skulle ni alla få en kram.**

**INSTAGRAM** @johanna\_wall **Åh, vad glad jag blir mitt i allt det ledsamma! Tänk om denna service kunde fortsätta även efter Corona. Blir GÄRNA prenumerant.**

**FACEBOOK** @Eva Karlsson **Tuffa pass nu i corona tider, hoppas ni får sälja många nummer.**

**FACEBOOK** @Malin Wikström **Va rädna om er, jag köper digital eftersom jag inte håller till i Stockholm.**

@eviziz (via Instagram):

**Ja! Då kan ju till och med vi som inte går på Stockholms gator och torg dagligdags också bidra.**

Om möjligheten att nu kunna köpa en digital version av tidningen via Swish.



Ledare

## Spåren av covid-19 i utanförskapet

**KLOCKAN 14.00 VARJE** dag har Folkhälsomyndighetens presskonferens kommit att bli den lägereld runt vilken vi samlas, vara det via ens dator eller telefon, och får dagens siffror och statistik rörande covid-19.

En yngre kvinna på cykel passerar på Timmermansgatan. Hon bär munskydd. Krogen bredvid säljer komponerade matkassar. Fiket i backen har stängt. Frisören en bit bort också. På bageriet får man bara vara två åt gången i butiken. 66: an går förbi några gånger i

timman, halvtom som mest.

En vän berättade att han varit bekant med tre personer som den senaste månaden avlidit i sviterna av corona.

**FÖR ATT TA** vårt ansvar och hålla det rekommenderade sociala avståndet håller vi öppet som vanligt, men säljer tidningen genom dörren.

Säljarna är färre. Mycket färre.

Det går trögt att sälja tidningar på gatorna nu på grund av den sociala distanseringen och flera av säljarna

befinner sig i åldern att de tillhör riskgruppen och är därför rädda att bli smittade och håller sig undan.

Upplagan har sjunkit med hälften på några veckor.

I det här numret – vi gör en lite tunnare tidning nu för att hålla utgifterna nere och anpassa oss efter rådande läge – berättar vi om hur covid-19 och den sociala distanseringen påverkar dem som lever i utanförskap. När verksamheter stänger ner – platser för umgänge, boende och behandlingar – blir känslan av utsatthet och

utanförskap ännu mera kännbar.

Hur påverkas man av det?

Situation Sthlms säljare och andra samhällsaktörer ger sin bild av livsvillkoren i det rådande läget med covid-19 – som kan komma att påverka människor långt efter att smittan raderats ut.



**Ulf Stolt**  
chefredaktör &  
ansvarig utgivare  
ulf@situationsthlm.se



1992 restes den 80 centimeter höga bronsstatyn "Duo" av konstnär Thomas Qvarsebo i korsningen Brännkyrkagatan/Pustegränd.

Genom åren har de båda figurerna emellanåt utsmyckats på olika sätt, alltid som en kommentar till tiden eller årstiden – i klassisk grön-vit Hammarby-merch i samband med Allsvensk premiär, med halsduk och majblomma om våren, var sin tjock vintermössa när det snöat, regnrock om hösten.

För några veckor sedan kunde man se dem iförda munskydd och skyddsvisir som en enkel hyllning till den pressade vårdpersonalen och dess heroiska arbete.

Upphovsperson/er bakom den återkommande gatukonstnärliga utsmyckningen är för redaktionen okänd.

TEXT ULF STOLT FOTO PIA STOLT

# HUVUDSTAN

# 145

personer har i skrivande stund lämnat in sina berättelser, och fem personer har anmält sig för dagboksskrivning att lämna in senare. Som en del av Stadsmuseet och Stockholms Kvinnohistoriskas arbete med att samla in berättelser, upplevelser och reflektioner från vardagslivet i Stockholm under coronapandemin. Vill du bidra med din berättelse, gå in på stadsmuseets hemsida.

# 83807

personer har sökt till Stockholms Universitet inför höstterminen.

## Mixa ditt eget kontorsljud hemma

**KARANTÄN** Jobbar du hemifrån och saknar dina kollegor? På webbsidan Sound of Colleagues kan du mixa din egen kontorsmiljö, med ljud från bland annat smattrande tangentbord, kollegor som pratar, kaffemaskinen, kontorshunden och det öppna fönstret.

– Det blir ju lätt lite ensamt att sitta hemma vecka efter vecka, när vi själva kände ganska snabbt. Så vi slog våra kloka huvuden ihop och skapade den här lilla mackapären där man kan spela upp olika ljud från ett typiskt kontor. Tanken är att man kan ha den på i bakgrunden när man sitter och jobbar. Det började så klart lite med glimten i ögat, men vi märkte rätt snabbt att det blev riktigt mysigt, säger Erik Brattlöf, Creative Producer på Red Pipe Studios, som tillsammans med Familjen skapat Sound of Colleagues.



För den som inte vill mixa sitt kontorsljud under arbetsdagen själv, finns också ett färdigt album på Spotify. Välj att lyssna på exempel

"Rainy Day Inside the Calm Office" eller "Cocktails and Typewriters Anno 1960's".

MARIA HAGSTRÖM

## "Även tester avsedda för sjukvården kan visa resultat som är fel eller kan tolkas fel om de används av privatpersoner. Ett felaktigt resultat kan leda till att personer sprider smittan."

Ewa-Lena Hartman, gruppchef på Läkemedelsverkets enhet för medicinteknik, rörande att olika websidor erbjuder hemmatest för covid-19 som inte lever upp till Livsmedelsverkets krav.

## Maskulin isolering

**VIDEOPODD** Isolering kan ta sig många olika uttryck. Det kan till exempel handla om socialt utan-

förskap, ekonomisk utsatthet eller känslomässig isolering.

Destruktiva maskulinitetsnormer gör att många män lever ensamma och har svårt att komma ur sin situation, menar organisationen MÄN. Därför har organisationen nu startat videopodden MÄN i isolering.

Varje vecka intervjuar Shahab Ahmadian olika personer om deras erfarenheter. Först ut var journalisten Arash Dehvari, producenten bakom hiphop-podcasten *Ni e med* oss, som här pratar om allt från coronaisolering till språkisolering. Videopodden finns på MÄN:s YouTube-kanal.

MARIA HAGSTRÖM

## Fyra klassiker att streama

**FILM** Eftersom Cinematekets ordinarie visningar pausats i väntan på nya direktiv från Folkhälsomyndigheten, erbjuder de publiken kostnadsfri strömning av fyra digitalt restaurerade filmklassiker. I samarbete med SF Studios kommer Cinemateket varje onsdag under fyra veckor att lägga upp en film på sin hemsida, tillgänglig under en vecka.

– Det finns enastående filmer som glömts bort eller aldrig erkändes av sin samtid, och som visar upp bredden i den svenska filmhistorien. Vi är stolta över att tillsammans med SF Studios tillgängliggöra fyra av dem under den period som Cinematekets ordinarie visningar pausats, säger Danial Brännström, Cinematekschef



på Svenska Filminstitutet.

Filmerna som visas är *Ingeborg Holm*, *Valborgsmässoafton*, *Miss-handlingen* och *För hennes skull*.

ULF STOLT



TÖMT I KASSAN.

PRÖVAR TANDTRÅD.

• FINNER TILL MIN

• STORA GLÄDJE,

• MAT FRÅN /

• JULAS!



## Anna Steckséns gata, Solna 11.20-11.52

En hälsning på en banderoll på ett staket, ett provisoriskt uppbyggt tunneltält utanför förlossningsavdelningen och en flicka med ett plåster på hakan i solen på en trappa. På Anna Steckséns gata syns flera spår av covid-19. TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

**DET SITTER SAMMA** anslag tejpats på dörren till både barnakuten och intensivakuten som ligger med dörrarna en bit ifrån varandra på Anna Steckséns gata. Anslaget handlar om generellt besöksförbud på alla vårdavdelningar sedan 12 mars – att endast då vården "inte klaras mellan patient och vårdpersonal tilläts närstående medverka. Restriktionerna gäller tills vidare".

Under det stycket finns en sammanfattning av texten på engelska.

På en skylt bredvid ombeds man bilda kö utomhus, gå in i slussen en i taget, samt hålla avstånd.

Innanför de stängda dörrarna står



ett flertal sängar uppställda utmed väggarna, somliga med madrasser på, andra inte. Det ligger några handdukar på en säng. Ett tomt plaströr. Några engångshandskar. En tom droppställning står mellan två sängar.

När port A2 till ambulansintaget längst ned mot Eugeniavägen öppnas kör en ambulans ut, två personer i kupén, inga skyddskläder på.

Ambulansintaget stort. Vita pelare i mitten, röda dubbeldörrar in till själva akutmottagningens sjukrum. Det hänger olika former av skyddskläder på några krokar precis innanför dörren, en säng med en akutväska på intill.

**PÅ ETT STAKET** framför de parkerade bilarna vid Gustaf V:s Forskningsinstitut hänger en vit banderoll med texten "Hej Tompa" på, riktad mot byggnaden bredvid, troligen en hälsning till någon som ligger inlagd.

Utanför entrén till förlossningsavdelningen står ett gult tunneltält med en grön presenning över den mittersta delen. Man har stängt av ut mot gatan med ett metallstaket markerat med gul-röd tejp och några brandgula koner.

Fyra cementstoder – två på var sida tältöppningen, och utmed väggen intill fem gula trärlåror med olika märkning.

I solen i trappan mitt emot entrén till barnakuten sitter en mamma med sin dotter på det översta trappsteget. Hon har röd overall och en brandgul ryggsäck och ett plåster på hakan. Mamman talar i telefon med högtalarfunktionen påslagen.

– Var det samma som förra gången?

– Nej, det gick fortare nu. Men kanske för att vi inte skulle dit där de flesta andra är nu.

– Ja kanske. Väntar ni på bussen?  
– Snart.

En man i blåvita sjukhuskläder passerar dem. Det står en polisbil inbackad framför huset vid bygget.

**EN AMBULANS KOMMER** tillbaka till intaget. Kör in i port nummer ett. Innan bilen hunnit stanna helt mellan pelarna och porten ut mot gatan stängts, ser jag en säng rullas ut genom den högra röda dubbeldörren in till avdelningen.

Vid avspärrningen in till byggarbetsplatsen vid Mötesplats HA66, på andra sidan grinden vid de tvåvånings byggbarackerna, stannar två män till och samtalar kort med varandra. Han utan hjälm går sedan fram till en av de gröna soptunnorna intill och kastar någonting i dem. Sedan går han in genom svänggrinden som kräver passerkort, och in på området. 🚫

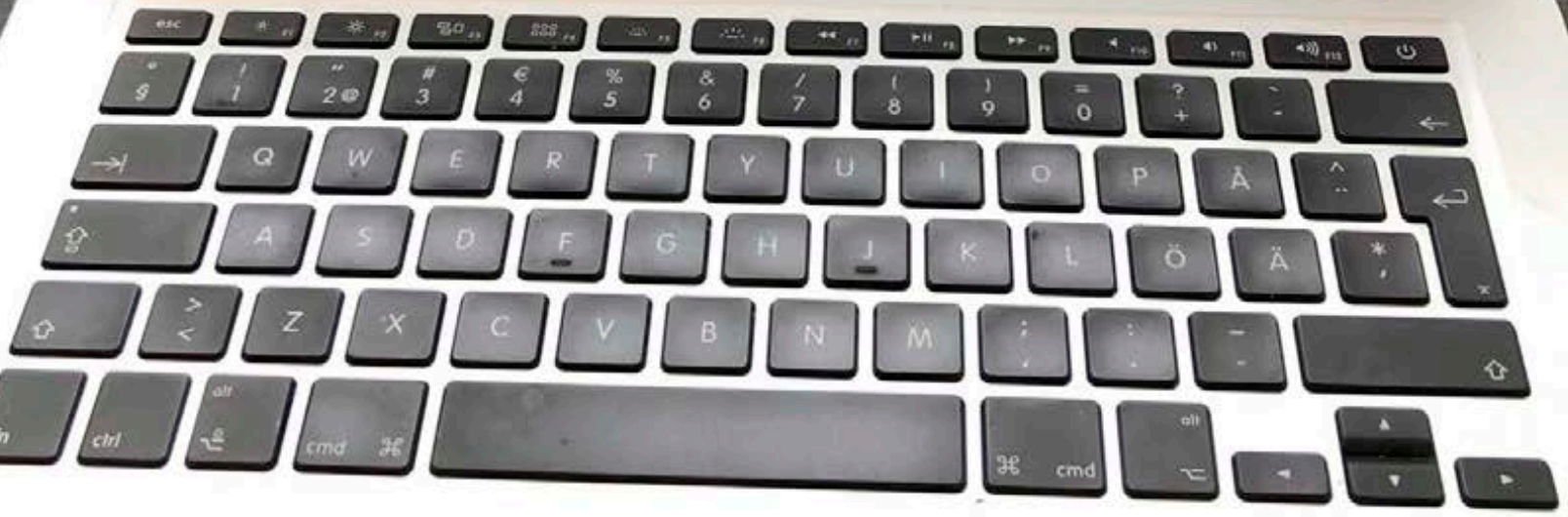
Gallery View Exit Full Screen

Talking: Ulf Stolt

Click if you want to switch to a different microphone or speaker

Mute Stop Video Security Participants Chat Share Screen Record Reactions End Meeting

MacBook Air



---

I ett av husen i den bevarade kulturbegyggelsen i Vita Bergsparken har Jocke Åhlund sin studio. Med sitt nystartade skivbolag med de båda etiketterna Gibbon och Chimp Limbs är tanken att samla all musik han släpper med olika band och konstellationer på ett och samma ställe. Och att bestämma mer.

TEXT ULF STOLT FOTO JOHAN OLSSON

---

# BESTÄMMARE

---

enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer sker intervjun med Jocke Åhlund via strikt digital närvaro – han klickar på länken med inbjudan till samtalet sittande med datorn framför gitarrväggen i sin studio uppe i Vitabergsparken.

– Fan vad modernt.

Med tanke på att Jocke Åhlund släpper egen musik mer eller mindre då och då hela tiden – antingen med Teddybears eller Ceasars eller Les Big Byrd eller Max von Sydow eller Smile (samarbete med Björn Yttling, red. anm.) eller med konstnären Jockum Nordström, så kände han att det var dags att samla produktionerna under ett paraply. Därför har han startat skivbolag.

– Jag har tänkt på det länge, men varit rädd att det ska bli en massa administrativt arbete, sånt är jag inte intresserad av alls. Jag vill bara kunna göra musik och släppa den utan att vara beroende av andra. Det är kul också – hitta på bra namn på labeln, hitta på snygga loggor så man kan göra snygga t-shirts.

Planen är inte att han främst ska signa artister, utan tanken är att ”om det är en artist jag ändå jobbar med så är det mitt skivbolag också, då bestämmer jag mer”. Men om någon dyker upp som han tycker är intressant ”så är det klart jag kommer göra det”.

– Tanken är lite att det är två olika etiketter, en heter Gibbon, den andra heter Chimp Limbs och de ska ha lite olika musikalisk inriktning. Gibbon ska var mer ”sell-out” bolaget, Chimp Limbs ska vara det smalare.

**DET FÖRSTA SOM** släpps på egna labeln Gibbon är singeln ”Hellre ingen alls än misslyckad” med Klara Keller, i höst kommer hennes debut-EP *Hjärtansfröjd* som han producerat. Jocke Åhlund har även producerat Håkan Hellströms album *Rampljus*, vars första del släpps i mitten av maj. Jocke Åhlund har satt tydliga avtryck som producent i båda fallen.

## JAG TIGER INTE STILLA OM DET ÄR NÅT JAG TROR VI KAN GÖRA BÄTTRE.

– Det kanske är för att jag har ett så stort ego, jag kanske inte borde sätta så stort märke i produktionerna, hålla mig mer i bakgrunden.

– Jag tiger inte stilla om det är nåt jag tror vi kan göra bättre, då säger jag det. Det tycket jag är en bra sida av mig som producent.

Att hitta kärnan i låten, skala bort allt onödigt och ge melodin rätt ljudmässiga förutsättningar att träda fram är inte alltid så enkelt.

– Det betyder att man litar på det som är där, man litar på låten och texten. Har man gjort grundarbetet med det så handlar det

ju egentligen bara om att inte sabba det, inte dränka det, inte måla över det med för mycket annat.

**HAN BERÄTTAR OM** kärleken till ljud, om att sitta med lurarna framför farsans stereo som liten och lyssna på plattor och inte veta hur ljuden han hör uppstår.

– Jag vill åstadkomma den känslan igen – hitta nåt ljud som inte direkt går att härleda. Men det blir svårare och svårare, för jag vet ju mer. Och det ska ju inte bara låta konstigt, det ska låta fint.

Jocke Åhlund vinklar datorn och visar delar av studios instrumentpark bakom sig.

– Jag gillar ju prylar av den anledningen. Men det blir ändå mycket piano, trummor och bas. Det finns en ådra i mig som är ganska traditionalistisk. Jag gillar inte sånt som är för syntetiskt och modernt, det ska ha lite mojo och patina.

Den sociala distanseringen i och med corona har lyckligtvis inte påverkat honom särskilt mycket.

– Min verksamhet nu för tiden är ju mest att sitta i studio, inte så turnébasert. Det var en del grejer utomlands med Les Big Byrd som blev inställt, vilket var synd. Men det är verkligen ingen fara för mig, jag är så otroligt lite påverkad av det. Jag är lyckligt lottad på det sättet. 🍷

---

**JOAKIM ÅHLUND** FÖDD: 9 augusti 1970 GÖR: Musiker, producent, låtskrivare **AKTUELL:** Startat nytt skivbolag med etiketterna Gibbon och Chimp Limbs, den första han signat och släpper där är Klara Keller. Producerat Håkan Hellströms kommande album *Rampljus*.

# MED EGNA ORD

## Slott och Koja

● Nedbrunnet, rasat och sönderbrutet huset stod lutande i väntan på slutet fanns än kvar som en trasig och trist påminnelse, med en frist, om en tid när en enkel byggnad ägde värde, värdighet och lite snickarglädje på en förstukvist

När hyresgäster av det inbrytande slaget inte såg till att allt blev sönderlaget håll i väggar och golv och sot i tak i riktning klockan tolv, ett minne av uppeldade golvbräder och väggar isolering från tidigare räder

Allt det som kunde värmt så mycket mer fått lampors ljus att lysa längs trägolven vattnet att flöda i varm och kall kran bjudit fritt husrum i värme och kyla hörde numer till de sedan länge döda blott en sotfläck kvar, svart som fan

Ett enkelt men välbyggt litet hus visades icke omtanke dessa dagar ingen tacksamhet enligt hemlösa lagar inte då det blivit slitet slitet av trivsel och nött av de som bor av deras raggsockor och skor

Övergivet  
Överflödigt  
behövdes bara några spik  
en och annan skruv, kanske lite snöre  
Men då det valt att rasa före  
fick det gå till ved och fasa

så lite behövde göras  
varför måste det förstöras  
varför inte riva det för gott  
detta en gång så stolta lilla slott.

JAN WALLIN

## Djävla corona

● Jag trodde att det här skulle bli ett bra år... i helvete heller.

Året börjar med en begravning... min mammas. Inget roligt alls. Därefter kommer corona och pajar ett helt års väntan på hockey-VM, konsttäckning, fotboll med mitt älskade Hammarby. Fy fan vad jag grämer mig. Livet har blivit tråkigt.

Djävla corona.

Man måste tänka på vad man gör. Inte åka kommunalt och så vidare. Nej, man ska sitta hemma, utan sport, och se dum ut.

Skitår.

MAGDALENA 407

## Håll om mig

● Jag hör en massa skitsnack på min radio, och rören dom lyser i mörkret. Jag sitter här alldeles ensam på en så gott som en tom Central. Så jag panta min gitarr, och träffar min vän men han var inte där, så min resa gick vidare till samma Central igen. Så snälla någon håll om mig Det känns som att jag håller på att falla ner. Ensam och förvirrad i en annars så vacker och underbar stad. Jag sitter och spelar risk roulette med mitt pärlprydda handeldvapen, och dom har dragit in mitt socbidrag och gitarren får jag nog aldrig se igen. Så snälla någon håll om mig. Det känns som att jag håller på att falla ner Ensam och förvirrad i en annars så vacker och underbar stad.

MARKKU



Det är inte bara elände det här med covid-19. Här är några fördelar:



Man kan dricka beera samt röka i fred i busskuren.

Slipper trängas i kollektivtrafiken.

Covid-19 håller nyfikna på avstånd.

SERIE AV JARMO

## Luffarsymboler

● Jag tänkte visa och berätta lite om lite olika symboler som luffarna som gick utmed landsvägarna förr använde. De här tecknen använde både män, kvinnor och barn ända in på 1050-talet. Det var ofta så att människor ristat in de här symbolerna intill grindstolparna till olika hus utmed vägen. Då slapp de prata med människorna som gick förbi, det var liksom ett sätt att kommunicera på. Så här såg några av tecknen ut:

LENA FREIJ



# SITUATION

S A M T A L

*En ny podcast med  
Situation Sthlms säljare  
om livet och hemlösheten*

*Situation Samtal presenteras  
i samarbete med SBAB och  
produceras av Perfect Day Media.*



Scanna QR-koden  
med din telefon för att  
komma direkt till podcasten.



Finns där poddar finns



---

# I SPÅREN AV COVID-19

I coronavirusets framfart kan utanförskap upplevas ännu starkare. När människor håller distans, är i hemmakarantän och verksamheter som jobbar för att inkludera människor i samhället stänger. Covid-19 har effekter på platser för umgänge, boenden och behandlingar. Att sakna ett hem, att leva med psykisk ohälsa eller ett missbruk är tuffare än vanligt. Situation Sthlms säljare och olika samhällsaktörer ger sin bild av krisen, som kan lämna spår långt efter att smittan försvunnit.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM** ILLUSTRATION **EMMA HANQUIST**

---

**D**et finns tvål och handsprit i väskan. Sjalen runt halsen fungerade tidigare som munskydd, tills de fick höra att den inte hjälper mot coronasmittan. I en påse har de matlådor som de har hämtat från kyrkan. Paret, som vill vara anonyma, säger att de tycker att läget är katastrof. Bland annat för att det är flera verksamheter för hemlösa människor som inte håller öppet som vanligt.

– Var ska man vila benen och var ska man kissa? Vi står ju ute hela dagarna.

Dörren till Situation Sthlm står på glänt, det är här i dörröppningen som distributionen av tidningar sker för tillfället, för att förhindra smittspridning.

– Det går inte lika bra att sälja tidningen nu. Folk ärnojiga med att ta kontakt. Vi är också oroliga.

Dessutom upplever de att det är svårare att få tag på ”soc”, för att personalen är sjuk. Det påverkar beslut, kan fördröja

dem, menar de.

Coronapandemin drabbar människor som lever i hemlöshet på flera sätt. Många tillhör riskgrupper, vistas mycket i offentliga miljöer och saknar ett eget hem för karantän. De är vana att leva i kris och har en förmåga att hitta lösningar, men hur påverkas de när folk distanserar sig socialt, hänvisas till sina hem och när verksamheter, som jobbar för att människor i utanförskap ska inkluderas i samhället, inte håller öppet i samma omfattning? Risken är att utanförskapet blir större, menar Niklas Eklund på Brukarföreningen Stockholm.

– Vi märker att många av våra medlemmar känner sig ensamma. Det värsta är hopplösheten. Du får inte tag i socialassistenten, blir lurad på dåliga droger och kommer inte in på mejlen eftersom ställen där du brukade använda dator är stängt. Och vem låter dig bo hemma hos sig när risken för smitta finns? De som mår dåligt ►

psykiskt, vilket många gör, kan må sämre när umgänge försvinner. Jag är orolig för att folk kommer att känna sig ännu mer utanför samhället.

Även Brukarföreningen har stängt lokalerna och har "ett hål i väggen" där medlemmar kan få kaffe, en macka, byta till rena sprutor, få stöd eller låna telefon och padda. Ett flertal andra dagverksamheter har mer eller mindre stängt, gjort begränsningar i sina lokaler eller delar ut matlådor istället för att ha servering. Stadsmissionens BoCenter och BoKlara håller fortfarande öppet.

Situation Sthlm-säljaren Rose-Marie Norman brukade gå till Frälsningsarmén då och då för att ta en kaffe och prata med någon en stund.

– För att få den sociala biten. Men det känns nästan som de har bommat nu, i väntan på vad som kommer hända.

Men hon har fortfarande kontakt med tidningskunderna, vilket betyder mycket för henne.

– Folk är vänliga. När de tar sig tid och pratar med mig blir jag glad. För mig är den kontakten viktig.

Också säljaren Lars-Olov Eriksson brukar gå till "Frälsis" ibland.

– Vi får inte vara för många i lokalen samtidigt. De har färre stolar vid borden, två vid varje bord. Jag brukar också ofta gå till Pressbyrå och sitta där.

Frågan om han är orolig för att bli smittad av covid-19 slår han ifrån sig, trots att han är över 80 år och sover utomhus.

– Jag är inte intresserad alls av det.

**STOCKHOLMS STADS UPPSÖKARTEAM** har en längre tid haft fokus på att informera hemlösa människor om viruset och hur man kan skydda sig själv och andra.

– Det här handlar om personer som kan-

ske inte tar del av informationen på samma sätt. Vi motiverar dem också att söka logi, säger Sofia Månsson, biträdande enhetschef för Uppsökarteamet.

Uppsökarteamets upplevelse är att antalet hemlösa personer i offentlig miljö har minskat de senaste veckorna.

– Det är färre än det brukar vara. Vi tror att många är inne på boenden, dygnet runt.

Efter att det stod klart att smittan spreds i samhället beslöt Stockholm stad att bevilja längre placeringar på akutboenden – 14

## **INTE FLYTTA DEM MELLAN OLIKA BOENDEN UTAN FÖRSÖKA STÖTTA OCH HJÄLPA PÅ PLATS, MED EXEMPELVIS MAT OCH BEHÖVLIG OMVÅRDNAD PÅ RUMMET.**

**Inger Åsebo, biträdande avdelningschef på Boende- och behandlingsenheten.**

dagar istället för enstaka nätter som annars kan vara fallet. Alla akutboendet har möjlighet till dygnet-runt placering.

– Vi följer beläggningssiffrorna dagligen, även på Stadsmissionens och Frälsningsarméns boenden. Hittills har vi inte nekat nån en plats. Sju nya platser har öppnats i annexet i anslutning till Aspuddens akutboende, säger Inger Åsebo, biträdande avdelningschef på Boende- och behandlingsenheten.

– I stort sett alla våra verksamheter har i det närmaste fullt och vi har därför svårt att frigöra platser eftersom planerade alternativ för den boende ofta blir försenade på grund av covid-19.

**Vad kan det vara för alternativ som blir försenade?**

– Till exempel är ju rekommendationen nu från Stockholms stad att boka personer två veckor på akutboenden för att minska smittorisen. Annars försöker man koppla ihop boende med handläggare efter en natt för att planera vidare för processen ur hemlöshet. På det här viset blir det "stopp i systemet".

**Behöver ni fler platser framöver?**

– Vi har redan utökat med sju platser och måste ju få personalen att räkna till också. Vi rekryterar nya vikarier men de måste få en bra introduktion också. Vi har avstämningmöten med såväl Stadsmissionen och Frälsningsarmén för att kunna göra nyinskrivningar där det finns lite mer plats.

Några specifika platser för personer med misstänkt smitta finns inte.

– Principen är att inte flytta dem mellan olika boenden utan försöka stötta och hjälpa på plats, med exempelvis mat och behövlig omvårdnad på rummet, säger Inger Åsebo.

**I EN HUSVAGN** vid en småbåtshamn i Södertälje bor Magdalena Johansson och Mikael Gustafsson. Han tar regelbundet pendeltåget in till Stockholm för att handla tidningar som de säljer utanför Willys i Södertälje hamn. Hon har mest varit i husvagnen och i dess närområde sedan pandemin bröt ut. Där ägnar hon en hel del tid till att läsa tidningar och kollar presskonferensen klockan 14 varje dag för att hålla sig uppdaterad.

– Jag är lite nervös, jag har hjärtproblem och är riskgrupp. Jag brukar röra mig ute men försöker hålla avstånd från folk. Vissa

# EN DEL UTTRYCKER SIG KONSTIGT, SOM ATT SJUKDOMAR KOMMER FRÅN HEMLÖSA OCH ATT VI ÄR SKITIGA. VI HÖR JU VAD VISSA PRATAR OM NÄR DE GÅR FÖRBI. MEN JAG BRYR MIG INTE, DE FÅR TYCKA VAD DE VILL.

Magdalena Johansson, säljare Situation Sthlm.



dagar är det jobbigt, måste vara riskmedveten. Innanför dörren till Willys finns handsprit och vi har tillgång till tvål och vatten hos verkstaden som ligger nära husvagnen.

Mikael Gustafsson berättar att de fått hjälp av ett par som har köpt handsprit och huvudvärkstabletter till dem. Och fått blommor.

– De struntar inte bara i oss. Och jag försöker hjälpa äldre som ska handla. En dam skrev en inköpslista och så gick jag in i butiken och köpte åt henne.

Det är dock inte lika många som köper Situation Sthlm av dem nu.

– Folk är rädda, det är inte bara vi som är rädda.

Det påverkar dem ekonomiskt. Inkomsten från tidningsförsäljningen är det enda de lever på, eftersom de inte orkar ”bråka mer med myndigheter” om att få hjälp.

De har lärt känna många som brukar handla på Willys och tycker att de flesta är vänliga.

– Men folk kan också ha förutfattade meningar och en del uttrycker sig konstigt, som att sjukdomar kommer från hemlösa och att vi är skitiga. Vi hör ju vad vissa pratar om när de går förbi. Men jag bryr mig inte, de får tycka vad de vill. Vi är vana vid det mesta, blivit ganska hårdare. Men viruset struntar i om du är hemlös eller överklass, påpekar Magdalena Johansson.

Hon är orolig att hon inte skulle få samma vård om hon blir sjuk.

– Jag såg på tv att läkare kan bli tvungna att sortera vilka som får leva eller dö, prioritera vilka som får intensivvård. Väljer de mig om det ligger nån jämte som har en högre rang? Vem är det som ryker först? Det blir nog den hemlösa.

Om en sådan situation skulle uppstå, att vårdplatserna inte räcker till, är den så kallade ”människovärdesprincipen” viktig, ►

# DET KAN VARA PERSONER SOM TIDIGARE LEVT FLERA ÅR I ISOLERING PÅ GRUND AV PSYKISK OHÄLSA MEN SOM HAR KOMMIT UR DEN OCH NU TVINGAS IN I ISOLERING IGEN.

Gunilla Byström, verksamhetschef Fountain House.

slår Socialstyrelsen fast i sina etiska riktlinjer. Alla människor har rätt till samma vård oavsett kön, ålder, funktion i samhället eller personliga egenskaper. Prioriteringsordningen handlar förenklat om att den som bedöms ha störst möjlighet att återhämta sig, samt en förväntad överlevnad på mer än tolv månader, prioriteras före någon vars chans är mindre.

I förra numret av Situation Sthlm sa Olle Frisé, överläkare och medicinskt ansvarig för vård för hemlösa människor på Capio Psykiatri, att han ser alla som lever i hemlöshet som en riskgrupp.

– På grund av den utsatthet de befinner sig i. De kan ha nedsatt immunförsvar, de söker inte vård i samma utsträckning och många har bristfällig information. Många av våra patienter har sjukdomar som gör att de tillhör riskgrupperna.

På Pelarbacken, öppenvårdsmottagningen för hemlösa människor, finns smittskyddsutrustning men de uppmanar personer med luftvägssymptom att inte komma dit.

– Kommer det ändå nån med symptom är det vår högsta prioritet att ta hand om den och minska smittspridning. Är det lindriga symptom får man råd om handhygien och att inte ha sociala kontakter, sa han och lade till att de har ett tätt samarbete med Enheten för hemlösa som kan erbjuda boendeplaceringar.

Att reagera på tidiga symptom om man samtidigt har ett narkotikaberoende är inte helt lätt, påpekar Niklas Eklund på Brukarföreningen.

– Och bor du på ett härbärge och har symptom rekommenderas du att hålla dig på rummet, men hur lätt är det när man använder heroin? Abstinensen är fruktansvärd.

**NÄSTAN LÄNGST UPP** på Götgatsbacken ligger Fountain House. Hit kommer människor

för arbete och gemenskap – en väg till återhämtning från psykisk ohälsa. Huset håller öppet, men det är inte mycket folk där.

– Många stannar hemma på grund av oro eller att de tillhör en riskgrupp. Varje dag kontaktar vi dem, ibland flera gånger per dag, för att höra hur de har det. Det kan vara personer som tidigare levt flera år i isolering på grund av psykisk ohälsa men som har kommit ur den och nu tvingas in i isolering igen, säger verksamhetschef Gunilla Byström.

Pandemin riskerar inte bara att förvärra den psykiska hälsan för dem som redan har eller har haft problem med den, fler i samhället riskerar att må dåligt. En forskargrupp vid Mittuniversitetet undersöker nu hur vår psykiska hälsa påverkas av coronakrisen. Social isolering, tilltro till myndigheter, förändrade vanor och sämre ekonomi kan hänga samman med oro och depression.

Studier från tidigare ekonomiska kriser i Sverige visar att ett stort antal arbetslösa riskerar att dö i förtid. Alkoholrelaterade sjukdomar och självmord är de mest utmärkande dödsorsakerna.

## STÖD VID PSYKISK OHÄLSA

▪ **Digitala psykologbesök ökar. Den digitala vårdgivaren KRY har sett en markant ökning på nästan 15 procent under mars. Patienter söker främst för ångest, depression, stress och kris.**

▪ **Organisationen Mind, som driver stödlinjer vid psykisk ohälsa, har ökat antalet volontärer dramatiskt, samt håller extra öppet på Äldrelinjen.**

**Den som behöver stöd kan kontakta:**

- **Självmoedslinjen: 901 01**
- **Äldrelinjen: 020-22 22 33**
- **Röda korsets stödlinje: 0771 900 800**
- **Jourhavande medmänniska: 08-702 16 80.**

– Ännu är det alldeles för tidigt att dra slutsatser kring hur den nuvarande krisen kommer att utforma sig. Alla kriser är olika, men baserat på tidigare erfarenheter är det sannolikt att vi även denna gång får se en ökad dödlighet framöver, säger Denny Vågerö, professor vid Institutionen för folkhälsovetenskap, Stockholms universitet.

Enligt Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention, NASP, finns det forskning som pekar på att självmord tillfälligt minskar då ett samhälle befinner sig i kris, till exempel vid krig eller naturkatastrofer. Men efter att den omedelbara krisen har gått över tenderar de att öka. NASP varnar för att vi står inför samma risk nu. Förutom arbetslöshet, ökad ojämlik i samhället och förlust av egendom är också förlusten av nära anhöriga en riskfaktor.

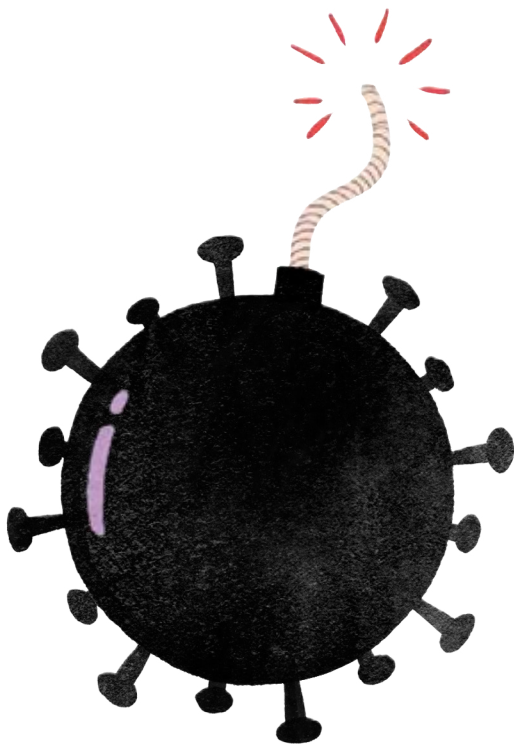
”Den ofrivilliga sociala ensamheten som påbuds för att minska smittspridningen innebär både ett lidande och en risk i sig, samtidigt som det minskar chanserna för att närstående personer ska kunna uppmärksamma och avbryta ett eventuellt pågående självmordsförsök.” skriver NASP.

Region Stockholm har gett samtliga förvaltningar i uppdrag att ta fram handlingsplaner för att minska risken för självmord.

– Vi vet att de psykologiska reaktionerna ofta blir starkare efter den akuta krisen. Då ska vi vara redo, säger Susanne Nordling (MP), ordförande för psykisk hälsa och psykiatri i Region Stockholm.

Covid 19-utbrottet förväntas få konsekvenser för den psykiska hälsan i lång tid framöver. Region Stockholm har sedan tidigare bland annat godkänt digitala möten för vårdgivare och fler självhjälpsprogram har publicerats på nätet.

**NÄR DET GÄLLER** terapigrupper och behandling för personer med drogberoende har



också förändringar skett. Anonyma Alkoholisters möten följer rekommendationerna om att hålla avstånd. Men det är färre som kommer till mötena. Några grupper har stängt helt för fysiska möten eller gjort det möjligt för medlemmar att vara med digitalt.

Prima Marias LARO-mottagningen på Södermalm, som skriver ut läkemedel till personer med opioidberoende, har genomfört åtgärder. Bland annat har man bytt lokaler och tar nu bara emot en patient i taget inne på mottagningen. Det gör att det kan vara en lång kö utanför om morgnarna. De finns de som drar sig för att gå dit och köa, dels för smittriskan men också för att de inte vill visa öppet att de är inskrivna på behandlingen. Det blir en fråga om integritet.

David Eberhard, verksamhetschef på Prima Maria, tycker att det är olyckligt att patienterna behöver stå utanför.

– Men vi måste värdera att skydda patienterna på bästa sätt, säger han och tillägger att de inte står riktigt lika synligt nu som de hade gjort på andra sidan fastigheten där mottagningen normalt ligger.

En del patienter får sin medicin hemkörd.

– Vissa patienter är i så dåligt skick att de för egen skull eller andras inte ska gå ut. Vi kör ut så mycket som vi kan hantera nu.

Hittills har de endast haft ett fåtal patienter med påtagliga symptom. De som måste isolera sig, hemma eller på till exempel ett akutboende, får sin medicin ändå, lovar David Eberhard.

– Då löser vi det. Ingen blir utan medicin.

**KLOCKAN HAR PASSERAT** kvart över elva på förmiddagen. Ahmad Yadegari får sin bunt tidningar genom dörren och frågar efter en flaska handsprit. Han sprejar händerna och säger att han inte är jätteorolig för egen del.

## ATT VARA I ISOLERING ÄR SOM ETT FÄNGELSE. DET ÄR JOBBIGT PSYKISKT. JAG GÅR PROMENADER IBLAND OCH RINGER MINA BARN.

**Stefan Dimitri, säljare Situation Sthlm.**

– Jag är orolig för andra. Vi måste ta ansvar för varandra. Jag håller avstånd på taget och har inte kontakt med många, bara min son och min fru. Och kunderna. Men vi håller ett avstånd från varandra när de köper tidningar. Alla måste hjälpas åt, säger han och berättar att han har en mask hemma som han ska använda om det blir värre.

Efteråt dyker Jarmo Räihälä och Markku Ranta upp. De märker av att det är mindre folk i tunnelbanan, att de "får egen kupé" och säger halvt på skämt att de "dricker så mycket alkohol att det dödar bakterierna".

Säljaren Lena Freij berättar att hon hörde en amerikansk läkare på radion säga att människor med missbruk har starkare immunförsvar, att man byggt upp det genom åren på grund av alla bakterier och

smittor man utsatts för.

– Jag vet inte om det är sant, säger hon innan hon beger sig ut på stan.

Säljaren Stefan Dimitri tar covid-19 på största allvar, berättar han per telefon. För honom är det en fråga om liv och död.

– Jag har astma och högt blodtryck. Blir jag smittad finns jag inte mer.

Han har isolerat sig i sin träningslägenhet sedan pandemin bröt ut. Han träffar inte folk och har därför endast telefonkontakt med sin boendestödare. Metadon hämtar han en gång i veckan, i stället för tre gånger som tidigare. Dit åker han med sjuktransport.

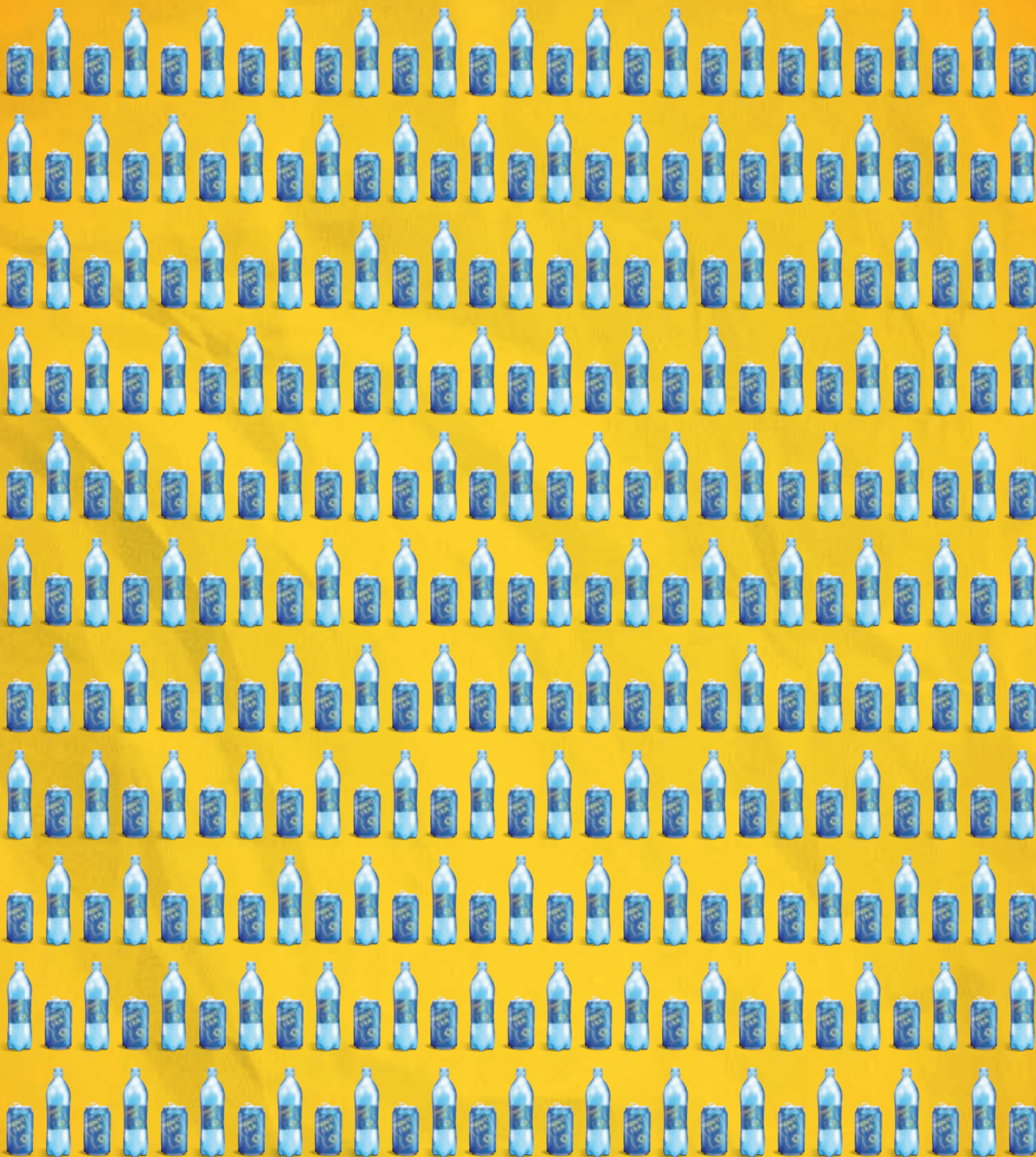
– Att vara i isolering är som ett fängelse. Det är jobbigt psykiskt. Jag går promenader ibland och ringer mina barn. Det går ju inte att bara titta på tv. Corona har förstört mycket, hela världen har det tufft.

För ett par dagar sedan var han tvungen att ringa 112. Han hade svårt att andas, trodde att han hade feber och var orolig att han hade drabbats av coronaviruset.

– Ambulanspersonalen kom med mask för munnen och sånt. Jag kördes till St Göran där jag fick medicin att andas in i en apparat. Jag mådde bättre sen.

Det var inte covid-19, det var astman.

– Jag kommer att bli så glad när den här coronainfluensan är över, när jag kan börja sälja tidningar igen och träffa folk. Nu finns det en tom lucka i livet som är svår att fylla. ☹



## Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på [www.pantamera.nu](http://www.pantamera.nu). Tack för att du pantar!



**PANTAMERA**

# I GATUPLANET

# 25

miljoner kronor delas under 2020 ut i statsbidrag till de tio kommuner med flest akut hemlösa människor. Stockholms stad får störst bidrag: drygt 6,7 miljoner kronor. Mest går till Enheten för hemlösa, därefter stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör. Statsbidraget kan användas till aktiviteter för att förbättra situationen för akut hemlösa personer.

## Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

*"Visste inte att man kan svara på dessa sms. Men nu kommer ett svar iaf. Tack själv för ditt glada, positiva bemötande. En perfekt start på dagen."*

*"Missade att det var du på framsidan av tidningen, ska läsa nu."*

*"Tack själv för att du säljer den här tidningen som är så intressant och som tar mig tillbaks till min barnomsstad."*

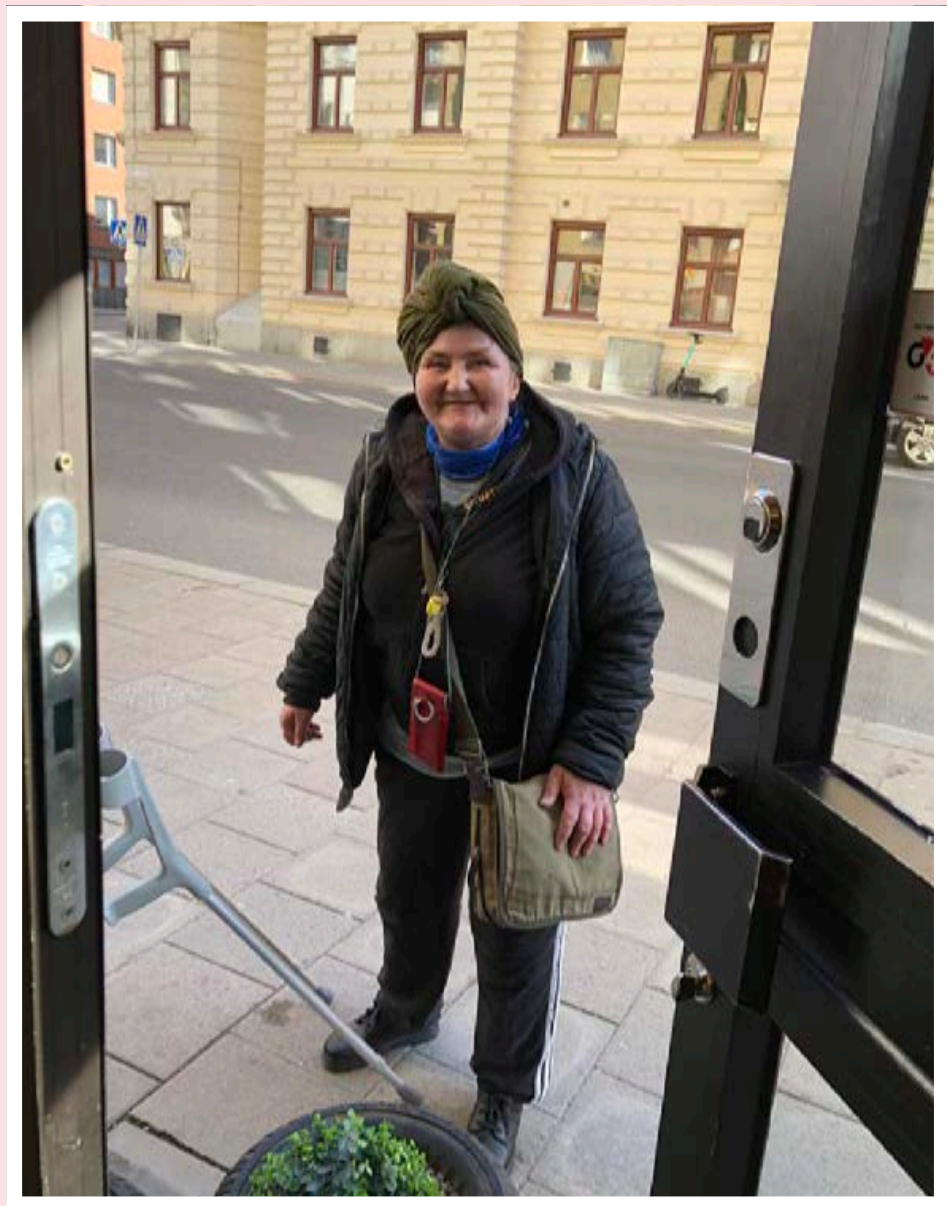
*"Jag och sonen ska in och kolla din podd sen, du gör ett riktigt bra jobb bara så du är medveten om det."*

Svar förmedlas till respektive säljare.

## GATUSLANG

### "Vigga en blåstjärt?"

**Före detta säljaren Bosse "Blomman" Blombergh – han skrev "Dom borde tjacka spikskor" – frågade en gång om han kunde detta. Vilket enligt honom – när ingen förstod – betydde att han ville låna en tjugolapp.**



**Angelina Lindberg** har tagit hand om sin gamla mamma som är i riskgruppen. Nu ska hon börja sälja igen, hon saknar att träffa människor och hon och mamman "promenerar på varandras nerver".

#### Hur ser din boendesituation ut?

– Jag bor hos mamma nu som jag ju gjort till och från under kanske två år och hjälper henne, hon är 76 år och hon har diabetes och andra sjukdomar. Jag måste ju hjälpa henne nu med mat och handla och så, gå till bolaget.

– Jag har saknat tidningsförsäljningen, det är enda gången

jag kommer ut bland folk. Jag älskar att prata med folk. Jag har träffat en del kunder när jag varit på bolaget åt mamma som kommer fram och känner igen mig och frågar vart jag tagit vägen.

#### Det här med social distansering, hur gör du?

– Jag har tänkt på det där

med avstånd och så för att inte bli smittad, det är bland annat därför jag inte varit här. Men jag kan inte sitta hemma längre nu, vi promenerar på varandras nerver mamma och jag.

– Jag ska handskar och munskydd nu när jag säljer för att skydda mig så jag inte tar hem nån smitta till mamma.

ULF STOLT



## Drogmarknaden förändras i coronakrisen

### – Risk för fler överdoser

**STÄNGDA GRÄNSER UNDER** coronapandemin påverkar drogmarknaden i Stockholm.

– Många gränser är stängda i Europa och även om de i huvudsak är stängda för persontrafik så är det ändå så att godsflödena påverkas. Det påverkar möjligheten att föra in narkotika i landet, säger Lennart Karlsson på Stockholmspolisens ordförande för Svenska Narkotikapolisföreningen.

Människor som använder narkotika vittnar om minskad tillgång, främst nämns heroin.

– Och kvaliteten är väsentligt sämre, det blandas ut med skit, säger Niklas Eklund på Brukarföreningen Stockholm.

– De som sitter på gamla dåliga narkotikalager gräver upp dem, våra medlemmar berättar att svart tjärheroin har dykt upp. Det är ett



Lennart Karlsson

svart elände som fanns i samband med att ryssarna tog över Afghanistan och har kommit och gått lite genom åren, men

folk har avstått det. Nu har det börjat dyka upp.

Polisen har ännu inte sett något tjärheroin i deras beslag.

– Men vi har fått signaler om att de som är vana vid att köpa sitt heroin på gatan har det svårare i dag, för försäljningsmönstren har ändrats. De mer tillfälliga säljarna har minskat betydligt. De generella rapporterna jag får från olika delar av landet är att narkotikan har minskat

och priserna har ökat, säger Lennart Karlsson.

Men han påpekar att det handlar om vilket preparat vi talar om, vilket ursprungsland drogen har och vilka vägar den tar för att nå Sverige.

– Om vi tar hasch till exempel, så smugglas det i huvudsak från Marocko till Spanien och sedan vidare via Frankrike, Holland, Danmark och in i Sverige. Det är tufft just nu att få igenom de stora transportererna. Vi har märkt att tillgången på hasch, både på gatan och högre upp i hierarkin, har minskat. Anled-



Niklas Eklund

ningen till att vi kan förstå det är att priserna ökar.

Lennart Karlsson uppger att det är annorlunda för marijuana,

där det finns en inhemsk marknad med odlingar i Sverige, även om det mesta importeras men via färre länder.

**"Många gränser är stängda i Europa och även om de i huvudsak är stängda för persontrafik så är det ändå så att godsflödena påverkas."** Lennart Karlsson, Stockholmspolisens ordförande för Svenska Narkotikapolisföreningen.

Han tror att smuggling via godsflöden kan öka, då den så kallade "myrtrafiken" nästan helt har upphört.

– Myrtrafik är enskilda personer som tar med sig narkotika i resväskan och sätter sig på flyget eller tåget.

Han tror också att vi kommer att få se en fördröjningseffekt när narkotikalagren i Sverige börjar ta slut och inte fylls på som tidigare.

– Det är först då vi verkligen märker effekterna. Jag skulle säga att vi inte riktigt är där än.

Han liknar effekten med en vattenkran där vattenflödet stängs av och Sverige är längst ner där vattenstrålen träffar. Det kommer att finnas vatten ett tag i vasken, men det torkar sakta ut. När gränser sedan öppnar tar det en stund för vattnet att nå fram igen.

– Även när gränser öppnas så kommer det att ta ett tag innan det har återhämtat sig. Min gissning är att vi kommer att se effekten av det här riktigt ordentligt framåt sommaren.

**Vad kan det få för konsekvenser?**

– När det gäller tungt missbruk så

## PARTYDROGER OCH ALKOHOL

Efterfrågan på så kallade partydroger minskar i coronakrisen, som kokain på krogen eller ecstasy på festival.

Ordningsproblem och våld kopplat till alkohol- och narkotikaanvändning i krogmiljö har minskat när folk inte är ute på samma sätt. Det innebär en resurslättning för polisen.

Smuggling av alkohol från Tyskland har mer eller mindre upphört.

## RÅD TILL NARKOTIKA-ANVÄNDARE

För att minska risken för smitta av covid-19 bland människor som använder narkotika har den internationella organisationerna INPUD och EuroNPUD sammanställt ett flertal råd och tips till brukare. Råden, översatta till svenska, finns på: [brukarforeningarna.se](http://brukarforeningarna.se).

tror jag att man försöker parera sitt beroende av ett preparat genom att använda andra preparat. Den stora skräcken för nån som är opioidberoende är ju avtändningen, att hamna i läget att man blir abstinent. Det är ju jävligt jobbigt, säger han och fortsätter:

– Det är viktigt att vara uppmärksam på om vi får förändrade konsumtionsmönster, både som polis och samhälle, för det är förenat med risker.

Brukarföreningen, som har många medlemmar i ett aktivt opioidbruk, ser att en del har börjat prata om nädroger, vilket annars inte är vanligt bland dem.

– Nu nämner de opiatsubstitut. Där tycks det vara en ökad åtgång, säger Niklas Eklund.

Han oroar sig för att användande av droger man inte är helt van vid, samt droger av sämre kvalitet, kan leda till skador och i värsta fall död. Och att fentanylbesprutat heroin kan dyka upp i Sverige och Stockholm, vilket är svårt att dosera och därmed livsfarligt.

– Jag är rädd att överdoser kommer att öka.

MARIA HAGSTRÖM

## Bostadsborgarrådet: Jag vill inte se några vräkningar

Hyresgästföreningen väddar till hyresvärdar att ha överseende med försenade inbetalningar under coronakrisen. Kronofogden varnar för att fler kan vräkas på grund av förlorad inkomst. Göteborgs allmännyttan har infört stopp för vräkningar. I Stockholm har Bostads- och fastighetsborgarrådet Dennis Wedin (M) gett bostadsbolagen instruktion om att göra allt de kan för att lindra konsekvenserna av pandemin.

– Jag vill inte se några vräkningar i det här allvarliga läget.

Han råder hyresgäster som får problem med hyran att i första hand ta kontakt med sitt bostadsbolag och starta en dialog där de tillsammans går igenom situationen och förutsättningarna.

– Vi har justerat rutiner för att hyreskrav inte ska gå direkt till inkasso, utan att man istället försöker komma överens om individuella avbetalningsplaner, säger Dennis Wedin.



EMILIA DUEBERG/STI

Bostadsbolagen samarbetar också med stadens stadsdelar, samt socialförvaltningen, som kan erbjuda insatser till personer med behov av hjälp.

– Det är ett osäkert och jobbigt läge för många just nu och vi förstår att man kan hamna i en svår situation. Vi gör alltid vårt yttersta för att förhindra vräkningar och får vi signaler från våra bostadsbolag att detta arbete inte skulle vara tillräckligt på grund av effekterna av coronaviruset så kommer vi självklart att ta ställning till om ytterligare åtgärder behöver vidtas.

MARIA HAGSTRÖM

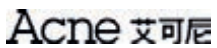
# 50%

högre risk för skador har barn i åldersgruppen 0-1 år som har en förälder med psykisk ohälsa. Risken minskade ju äldre barnen blev men var förhöjd under hela uppväxten. Det visar en studie av forskare vid Karolinska Institutet, som följt 1,5 miljoner barn. De anser att det finns behov av ökat stöd till föräldrar med psykisk ohälsa.

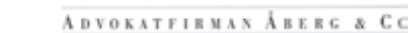
# FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394



advokatfirman sallnäs



Kommunal.

Mgrupper  
Sofia MANAGEMENTGRUPPEN

Development

SHIS Bostäder

Stockholmshem

Trona  
Patentrådgivning AB

KONSUMENT  
FÖRENINGEN  
STOCKHOLM

MIKAs  
Etabl. 1986  
STOCKHOLM

PROLEGIA  
Trygghet vid skadeförorsaking och utskottning

SIGNALISTEN

STOCKHOLM  
RELINING

TYRÉNS

KUNGSLEDEN



Propeller Trim  
SERVICE & FÖRSÄLNING

Sjukhusläkarna  
FÖR UNDERSTÖDSFONDEN SAMT  
WENNERSTRÖMS DONATIONSFOND

SunStop  
Solfilm för fastigheter

VISION

LENNART ERICSSON  
FASTIGHETER AB

NALEN

Q PARK

skandia:  
fastigheter

SVALNER  
Komplett skatterådgivning

värmex

Liberalerna

norrenergi

bow

STADEN  
VÄRDN  
M-Huset

SVEASKOG

WALLENSTAM

Liljevalchs

NYFORS

RAMBOLL

SKEPSBRON  
SKATT  
TAXAND

Svenska kyrkan  
SOFIA FÖRSAMLING

WENANDERS

LIME TRAVEL  
- SINCE 1995 -

nytda

RAMIRENT

SKB  
Stockholms Kooperativa  
BOSTADSFÖRENING

Svenska kyrkan  
VANTÖRS FÖRSAMLING

V

LIPAC  
Part of the IFWAL Group

OSCAR'S  
TEATERN

RETURPACK  
pantamera.nu

SKÅVSJÖHOLM  
KONST & HUS

Wallenberg Foundations AB

LJUNG SJÖBERG  
PROACTIVE DRUG MANAGEMENT

PALMÉR  
REDOVISNING AE

Riksbyggen  
Rum för hela livet

SKL Kommentus

WÄSTBYGG  
våra hem



Konsten att sova gott  
Parameter Revision

SPARTOI AB

WALLENIUS  
MARINE

m3 BYGG

Parkman  
Det personliga parkeringsbolaget

RIVNERS  
EN DEL AV LOTUS

Spoon  
it's a content agency

Svenska kyrkan  
VÄSTERMALMS FÖRSAMLING

ZURICH

M Ekholms  
konsulttjänst AB

perido

rubino  
REKRYTERING

sg  
Sportsground

SB  
Svenska Bostäder

YTTEC  
SLIPAR LAGAR BETONGGOLV

MANGOLD  
FONDKOMMISSION AB

playground

Sandart&Partners

NEOD  
STADSBUK  
I STORSTOCKHOLM

SVENSKT NÄRINGSLIV  
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

mavera.

precio  
fishbone

SAHRA

Stavdal

Swegon

Mekonomen

preem

SBAB!

SECURITAS

SYSTEM  
BOLAGET

MEMFIS

prima  
gruppen

seko  
SERVICE- OCH  
KOMMUNIKATIONSFAKET

S:ta Clara kyrka  
I HJÄRTAT AV STOCKHOLM  
EN DEL AV EPFS OCH SVENSKA KYRKAN

TL  
TL BYGG

# AVTRYCKAREN

150 ÅR AV POLISFOTOGRAFI

NY UTSTÄLLNING  
ÖPPNAR 7 FEB

GUIDADE VISNINGAR  
LÖRDAGAR & SÖNDAGAR  
KLOCKAN 15.00



Polismuseet

polismuseet.se @ f t

# DET FINNS EN PLAN FÖR DET HÄR

Kvinnofridslinjen är en stödtelefon  
för dig som är utsatt för hot, våld  
eller sexuella övergrepp.

*Ingen fråga  
är för liten*



 020-50 50 50  
**Kvinnofridslinjen**

VILL DU VETA MER? BESÖK GÄRNA KVINNOFRIDSLINJEN.SE

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet  
och Akademiska sjukhuset på uppdrag av regeringen.

**ÉVA MAG**  
**BONNIERSKONSTHALL**  
**22.4 - 14.6**



# STOCKHOLMSKRYSSSET



## Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du bläddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

### Förra månadens vinnare:

Karin Olsson, Örebro

### Nyckelband:

Karin Mellström, Stockholm  
Ewon Enqvist, Uppsala

Se förra månadens lösning på sidan 46.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

**KRYSSSET**

LÄGGER PÅ ETT KOL		STÄR FÖR SYD-AFRIKA	MYN-NING	HERRE MIN ...												
LÖN												SLOGS DET MYNT AV				
MISS-TÄNK																
MUSIK-FORM				UTRIKES-POLITISKA INSTITUTET HÄST-PLÄGA												
UPP-FATT-NING		HÄLSA HÖVLIGT SJÖFARTS-LARA														
STAD I TYSK-LAND					HAN-TERAR FÖR-BIN-Delser	HAR OFTA PINN-KONTAKT	TÅL	SKRIFT		HAR EN STOR KRAN	SNYLTAT ANVÄN-DES MER FÖRR					
								GÖR SÅDANT SOM GNÄGER								
SÅGS TILL HUNG-RIG	GÅR PÅ DJUPET PÅ TV BLIVIT HEDRAD			DÄRSKAP INTER-JEKTION						KAN KON STÅ I						
PLANT-HEM			HAR SMÅ AX POTATIS-DRYCK		STILLA ROMJA						...PEKKA SALÖNEN PÅ PULTEN					
						MAJAS TILKOM-MANDE TRIVS I KUPA				ÄR PILLIKT KRÄVS						
GÖR KOLA				TORKHUS ODYG-DIGA				FRÄ-SCHAST ANDA I KÄREN								
ÄR VÄDRET I APRIL		OKÄND JOHN I UK TÄNKTE			PRIVAT ZON ÄR KORT-ÄRMAD					TVÅ BLIR SKA SKE VÄLVILJA						
						SANG-MARTIN DYGDIG					PULS-ÅDER					
GJORDE MED-LARE	DI RUM FÖR MEDIA				FÖRE-GÅNG-ARE TILL REGGAE			HALKAT EMEDAN								
SLÄR HÄL PÅ MYCKET			ÄR VISS HJÄLP						JAGA STEKA ÄL		I KOPP ELLER KÄNGA					
					MAGSAK? GRÄ-BENSLÄT		ÄR SVAR ATT FATTA KANEL-SNÄCKA?			PRO-NOMEN						
KAN VARA OLYM-PISK			DOM					KLARA OBEHAG								
KUNG-LIGT						ORKA IBLAND				BITER						

©Tankesport Foto: Bigstock

Namn: \_\_\_\_\_  
 Adress: \_\_\_\_\_  
 Postadress: \_\_\_\_\_

Skicka in ifyllt kryss senast 15 maj till: Situation Sthlm Timmermansgatan 38 118 55 Stockholm

# SVEPET

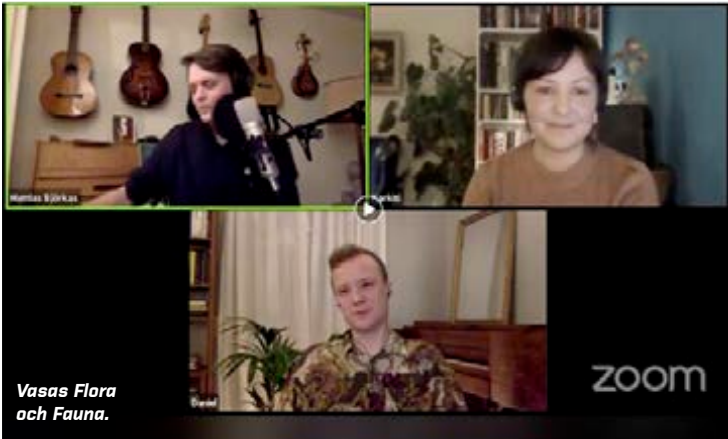


First Aid Kit.



The Tallest Man on Earth.

KOLLAGE FRÅN YOUTUBE



Vasas Flora och Fauna.

## Livestreaming i karantän

**KULTUR** NYA TIDER KRÄVER NYA SÄTT FÖR ARTISTER ATT HÅLLA KONTAKT MED SIN PUBLIK.

**NÅGOT AV DET** första First Aid Kit gör när beskedet att låtskrivaren John Prine avlidit i sviterna av corona är att lägga upp ett klipp på sin Facebook-sida där de, avspant hemma i soffan, lite från höften sjunger en fin och avskalad version av hans "Angel from Montgomery".

Någon vecka senare streamar de sex låtar hemifrån, nu förstärkt med stråkar och klaviatur, under #TogetherAtHome.

Och de är inte ensamma om att livestreama hemifrån i dessa tider. The Tallest Man on Earth kör livestreams varje vecka, Bo Kaspers orkester har gjort det från Orienteatern, Frida Öhrn har gjort det, Vasas Flora och Fauna, Sarah Klang, Daniel

Norgren, Slowgold, med flera.

Som ett sätt att berätta för sin publik att de, nu när möjligheten att spela live och tjäna pengar tillfälligt satts i karantän, fortfarande finns.

Ebba Lindqvist – med lång erfarenhet av PR-arbete i musikbranschen – tror att det är för tidigt att säga om, eller vad, detta kan utvecklas till i framtiden.

– Det har gått lite kort tid för att man tvärsäkert ska kunna säga att det här är nåt nytt... i oktober-november så kommer man märka om det blir så.

Jazzklubben Fasching var snabba och sedan 27 mars kan man två dagar i veckan – onsdagar och lördagar 20.00 – se konserter via

livestream. Och skänka ett bidrag till artisterna.

– Utan att nämna några exakta tal – Musikerförbundet har en rekommendation på 3 000 kronor som gage för en konsert, och så bra har det blivit, säger Pål Nyberg som var med och startade satsningen Stockholm Live Stream på Fasching.

Och han tror att det blir kvar även efter coronapandemin.

– Det blir en ny relation mellan artister och publik.

**KULTURJOURNALISTEN** Jan Gradvall är inte lika säker på att fenomenet med livestream hemifrån på grund av coronakarantän består. Helt enkelt för att det inte finns några pengar i det.

– Det är mer ett sätt att hålla kvar kontakten, att säga "glöm mig inte".

Han kan dock se hur det, i en tid när hela världen vill nå ut och synas,

## SPRINGSTEEN SOM SJUNGER 'BADLANDS' I PYJAMAS ÄR JU DET ALLA EGTENLIGEN VILL HA NU.

sker en utjämning.

– Alla blir lika små i bildrutnan. Skillnaden mellan Nisse i Hökarängen och superstjärnan blir liten – alla sitter i sitt kök med en tekopp och lirar sin låt.

Han ser också hur det skett ett skifte av vad man vill förmedla.

– Springsteen som sjunger "Badlands" i pyjamas är ju det alla egentligen vill ha nu. När rockvideon kom gick ju det mycket ut på att artisterna levde ett liv vi aldrig kan leva. Nu är det snarare "Badlands" i pyjamas som gäller, man vill ha det. Det ska kännas äkta, som när en kompis sänder. Där kanske man kan tala om ett större skifte.

På instagram meddelade just Dungen om en livestream några dagar bort, en mäkklare ska streama visningar i helgen och Wille Nelson bjuder in till streamad jointökning.

Alla hittar sitt sätt att få finnas.

ULF STOLT

REDAKTIONENS TIPS

ULF STOLT

*Bosch* – säsong sex

**TV-SERIE** Namngiven av deckarförfattaren Michael Connelly efter en sengotisk konstnär som inspirerat bland andra Salvador Dali. I serien har Harry Bosch ett av de coolaste husen som använts i en tv-serie och han spelar alltid bra jazz på vinyl hemma i en toppklass-stereo. Dricker måttligt, har lappat ihop sin relation med dottern efter exhustruns död. Och brott att lösa i Los Angeles råder ingen brist på.



PHOTO: JORDIC

## Historien om en hitlåts historia

**TV** I första avsnittet berättas hur Jonathan Johanssons låt "Rosa Himmel" – en klasskritisk indieballad – via en dramaserie i överklassmiljö på rekordtid kommit att bli en klassiker, i Molly Sandéns version.

I sin telefon har Jonathan Johansson ett klipp från 8 maj 2016 klockan 16.28 när han sitter med gitarren och filmar sig själv.

– Jag hittade den här enkla men ganska fungerande melodin till instrumentpartierna. Och ackorden... de är ju rätt smöriga.

Några år senare behövde Netflix-serien *Störst av allt* ett ledmotiv.

**FOTNOT:** Första avsnittet av Hitlåters historia sänds 6 maj i SVT1.

ULF STOLT

## Lösning kryss #271

Se förra numrets vinnare på s.45.

SP	OT	L	I	G	H	T														
S	P	I	O	N	E	R	N	A												
Ä	R	R	A	D	A	A	L	D												
R	N	E	J	A	P															
A	M	I	I	F	R	Ä	N													
S	T	E	N	I	G	A	L	L												
B	I	N	G	N	T	R	Ä	D												
M	I	N	E	R	A	L	G	R												
O	G	R	Ä	S	I	N	A	T												
A	N	S	A	D	D	R	I	V												
R	O	U	G	E	A	R	G	A												
S	L	Ä	A	L	N	L	E	V												
I	L	Ö	G	L	A	N	T	A												
S	T	A	N	N	A	U	T	S												

"En hyllningslåt till tristessen och väntandet." – Victor Brobacke om låten "Vi ska alltid va tillsammans".

## "Skillnaden nu är att det blir via kommentarsfältet."

Johan Wirfält, Kulturhuset

**SAMTAL** I samarbete med Karolinska Institutet och Stockholms Universitet startar Forum/Debatt på Kulturhuset Stadsteatern en samtalsserie från Under Fontänen på Sergels Torg, med anledning av coronapandemin. Olika teman i samtalen tar upp aspekter av pandemin i relation till samhället och människan.

Med start 27 april och under maj månad kommer forskare att hålla digitala föreläsningar, öppna för alla, om aktuell forskning som har relevans för coronapandemin.

– Att dela med sig av kunskap är viktigare än nånsin. Tillsammans kan vi bidra till sakligare debatt. Som alltid hos oss kommer publiken ha möjlighet att ställa frågor, enda skillnaden



PETRA HELBERGA

nu är att det blir via kommentarsfältet, säger Johan Wirfält, chef för Forum/Debatt på Kulturhuset Stadsteatern.

Första föreläsning hålls av Mats Lekander, professor i psykologi vid Institutionen för klinisk neurovetenskap vid Karolinska Institutet, han kommer att föreläsa om sjukdomssignaler och hur omgivningen

reagerar på dem.

– Frågorna om hur vi förhåller oss till andra människor ställs på sin spets i en pandemi, säger Mats Lekander.

Hela föreläsningsprogrammet för maj månad finns på Kulturhuset Stadsteaterns hemsida.

ULF STOLT

## Skriver om "de omöjliga" i psykiatrin

**BOK** Det har gått 25 år sedan psykiatireformen genomfördes, då mentalsjukhus stängdes och patienter skulle rehabiliteras och bli en del av samhället. Författaren Åsa Moberg och frilansjournalisten



Anna Fredriksson och Åsa Moberg.

Anna Fredriksson har undersökt vad som har hänt därefter ända fram till dagens psykiatri, som ännu har brister.

– Vi har båda levt i "anhörigvrede", det sociala nätverkets vanmakt över missriktade

insatser och maktutövning, berättade Åsa Moberg när de startade en podcast samtidigt som boken *De omöjliga* växte fram.

*De omöjliga* är människor som vården ger upp om. En del av dem finns fortfarande på institutioner.

MARIA HAGSTRÖM

JH3 tar farväl med fjärde och sista

**JAZZ** Med *Fusion Forever* passar Jari Haapalainen Trio på att tacka för sig med 11 låtar och sex korta, elektroniska mellanspår, allting inspelat under tre veckor i en studio i Berlin.

JH3, bestående av Jari Haapalainen på trummor, Per "Texas" Johansson på saxofoner och oboe, samt Daniel Bingert på bas och OP1, låter fri jazz och improvisation och dub och ljud och stämningar stökas samman.

Det som kommer ut är vackert, starkt, stökigt, befriande, rörigt, svängigt och helt eget.

**FOTNOT:** *Fusion Forever* släpps 8 maj.

ULF STOLT

### Värt att kolla upp:

#### Psykos i Stockholm

Maria Bäck

**FILM** Redan på tåget till Stockholm för att fira sin 14-årsdag ser hon tecknen på att mamma är på väg in i en psykos. Igen.

#### Den lilla havsfrun

Iris Viljanen

**MUSIK** På redan släppta singeln "Sordin" gästar Stina Ekblad på sång. 8 maj släpps albumet, hennes första sedan 2016.

#### Cykeltjuven

Peter Kadhammar

**BOK** I nio kapitel möter vi personer för vilka cykeln – sin egen eller någon annans – på ett eller annat sätt haft en avgörande påverkan på deras liv.

# Sparkonto med 0,5% ränta

## Välkommen till SBAB!



Öppna  
sparkonto  
direkt på  
sbab.se

# SBAB!

\*Vi har insättningsgaranti på våra konton enligt beslut av Riksgälden. Det innebär att du får ersättning för ditt insatta belopp upp till 950 000 kr om SBAB skulle gå i konkurs eller Finansinspektionen beslutar att garantin ska träda in. Dessutom kan du få ersättning för insättningar från vissa särskilda händelser med högst 5 Mkr. Ersättningen betalas ut av den myndighet som hanterar garantin. För mer information se [www.riksghalden.se/sv/insattningsgaranti/](http://www.riksghalden.se/sv/insattningsgaranti/)

# DÅTID STHLM

MAJ 1918

**DET RÅDER BRIST** på mjölk. Ransonerings diskuterar för barn över två år och åldringar. Bara 50.000 liter mjölk anlände under en dag, delar av den var dessutom sur. Under normala förhållanden kommer 300.000 liter mjölk till stan under en dag.

Efter en tids förhandling beviljades spårvägspersonal ledigt på första maj.

Verkstadsarbetare Karl Fabian Andersson från Södermalm häktas för ett flertal villainbrott på Lidingö, bland annat kläder, skor och tennisaker har stulits. Han har erkänt brotten.

Liljevalchs konsthall visar Expressionistutställningen med bland andra Isaac Grunewald och Sigrid Hjertén Grunewald.

Apotekarna hotar med strejk.

Polisen i New York efterlyser Jacob Cohen i Stockholm. Han är misstänkt för att ha mördat en polisman. I efterlysningen beskrivs att han "med förkärlek håller till vid brottningsstävlingar och i sämre spelhus, samt gärna sällskapar med alla slags brottslingar."

För tillfället ser man ingen överhängande brist på sättpotatis i Stockholm, men de som har stora förråd potatis ombuds hjälpa till att fylla behovet.

Det är stor efterfrågan på ved, men tillförseln är liten – gasverkets stora vedupplag vid Katarinavägen, Nytorget, Strandvägen, Norr- och Södermälarsstrand samt Årsta torg står tomma.

Konstnär Carl Larsson fyller 65 år.

**MÅNGA GATUNAMN** i staden är snarlika i olika stadsdelar, vilket gör



En vagn från J P Johanssons Bageri på Saltmätargatan 29 är parkerad framför torgbodarna – som ännu säljer kött nedanför Observatoriekullen. Om fläsket i bodarna är kontrollerat av Fläskbyrån är oklart.

SVENSKA BILDER

## DE LIDA AV EN MYSTISK SJUKDOM SOM UPPTRÄTT ÖVER HELA SPANIEN OCH ANGRIPIT 30 PROCENT AV BEFOLKNINGEN.

att människor alltför ofta åker fel och brev och paket kommer fel. En omdöpfung behövs.

De blindas förening fyller 20 år.

Konditor E. Siewertz sätter in en annons i Dagens Nyheter och bemöter den kritik som i olika tidningar införts, rörande att hans pepparkakor innehåller mjöl uppblandat med grus.

Biograf Röda Lyktan visar Charlie Chaplins *Hälsobrunnen* i ytterligare en vecka.

Köpman Tor Arild Lindberg döms till 8 månaders straffarbete och ett års vanförelse för att ha försökt få ut 28.000 med en falsk check på Stockholms enskilda bank.

Änkefru Maria Katharina Åberg på Götagatan 29 är stans äldsta invånare, 101 år gammal.

Över 16.000 kolonilotter finns i stan, och flera planeras.

Stockholm stads brandförsäkringskontor lämnar utdelning för 1917 med en krona per tusendel av beloppet. Debetsedel Litt A för 1917 ska användas.

En arbetare faller ner från byggställningen runt Riddarholmskyrkan och avlider.

En nästan blind man i sjuttioårsåldern räddas ur vattnet vid Kornhamnstorg. Han trodde han gick på den motsatta trottoaren när han plötsligt föll i vattnet, berättade han efteråt för sina räddare.

**FLÄSKBYRÅN HÅLLER ÖPPET** för redovisning av fläsk på Vasagatan 11, Observatorieplan 1 samt Götgatan 1.

Öppnar 09.00, stänger 17.00.

Tjänarinnan vaknar av ett av skotten, springer in i sovrummet och finner greve Gustaf Oxenstierna och hans hustru döda i sängen, "badande i blod". Bredvid dem ligger en Browningrevolver.

Elin och Henric Thelin får tvillingarna Carl-Henric och Carl-Gustaf.

Ingenjör Max A. Dahlgren donerar 115.000 kronor till ett hem för fattiga och övergivna i Stockholm.

Flera fall av ödemsjuka, en sorts vattusot, har upptäckts i Stockholm. Doktor Nils Antoni på Serafimerlasarettet tror att det beror på den "enformiga, dåliga och smala krigsfödan".

Dollarkursen står i 2.97 kronor.

Aftonbladet citerar TT Reuter som från Madrid skriver: "Kung Alfonso, premiärministern samt flera andra ministrar har insjuknat. De lida av en mystisk sjukdom som uppträtt över hela Spanien och angripit 30 procent av befolkningen. Sjukdomen anses icke farlig".

ULF STOLT

MAJ

1971

Almstriden i Stockholm. 13 almar skulle fällas i Kungsträdgården för att ge plats åt en ny tunnelbaneupp gång till station Kungsträdgården.

1912

Författaren August Strindberg avlider i sin lägenhet på Drottninggatan 85. Han är begravd på Norra begravningsplatsen, kvarter 13 A, plats 101

1888

Karolina Widerström blir Sveriges första kvinnliga läkare, tar sin examen vid Karolinska institutet. Har fått en gata uppkallad efter sig i Fruängen.

# Spanska sjukan Stockholm 1918

## HISTORIA

Bilden är från ett provisoriskt sjukhus i Stockholm som inrättats för att ta hand om den stora mängd människor som smittats av spanska sjukan. Fler än 38.000 svenskar dog i spanska sjukan, som härjade i Sverige 1918-1920.

Så här skrev Vecko-Journalen om livet i Stockholm 1918:

"Dag efter dag gnisslade de gamla likvagnarna fram genom gatorna, ackompanjerade av Chopins sorgemarsch. Så tog farsoten den civila befolkningen; söndag efter söndag hölls tacksägelser över de dödas själar, ambulansens klocka klämtade i utdöda gator, allt nöjes- och föreningsliv avstannade, alla modeaffärer skyltade endast med sorgsaker och där två eller tre voro församlade talades endast om hemsökelsen."

En av dem som tidigt avled i spanska sjukan var prins Erik, son till kung Gustaf V.



## KURIOSA

Det var spanska sjukan som la grunden till USA:s president Donald Trumps förmögenhet.

Donald Trumps farfar Friedrich avled i New York i epidemins första våg i maj 1918. Han lämnade efter sig ett stort försäkringsbelopp. Merparten av pengarna investerades lite senare i fastigheter i New York City av änkan Elizabeth och sonen Fred Trump, som senare blev Donald Trumps far. Sonen Donald Trump blev företagets VD 1971.

### "Jag känner mig instängd och skärmar av mig."

**NAMN:** Elisabeth Erholt

**BOR:** "Lite längre bort i krokarna"

**ÅLDER:** 63 år.

**Varför stod du just här och pratade i telefon?**

– Jag talade med en väninna. Det var sol och lite lä i hörnet där. Jag är ute för att ta min förmiddagspromenad så jag passade på att ringa samtidigt.

**Brukar du gå samma runda varje dag?**

– Ja. Fast i dag gick jag en annan. Jag brukar gå Frejgatan och Karlbergsvägen, men nu blev det hit.

**Hur påverkas du av corona?**

– Det är jobbigt, påverkar mig mycket. Känner mig instängd, skärmar av mig, är försiktig. Har handskar på mig ute.

– Jag känner ingen som blivit smittad. Inte ännu.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**



**STÖTTA DE SOM  
HJÄLPER ALLA OSS ANDRA!  
KÖP EN MATLÅDA!**

Läs mer på [hammarbyfotboll.se](http://hammarbyfotboll.se)



**HAMMARBY  
FOTBOLL**



# Tack!

Till dig som håller samhället igång när annat stannar till. Du som jobbar i kommun eller region har din pension i trygga händer hos oss, och du kan alltid följa utvecklingen på [kpa.se](https://kpa.se)

Tack för att du tar hand om oss nu.  
Vi tar hand om dig sen.



**KPA**  
PENSION